

Alimenty bez potwierdzonego ojcostwa?

data aktualizacji: 2019.02.08 autor: Joanna Chrostowska, radca prawny

Zarówno ojciec jak i matka, obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Przepisy nakładają na ojca dziecka, który nie jest mężem matki, obowiązek przyczynienia się, w rozmiarze odpowiadającym okolicznościom, do pokrycia wydatków związanych z ciążą i porodem oraz kosztów trzymiesięcznego utrzymania matki w okresie porodu. Jeżeli wskutek ciąży lub porodu matka poniosła inne konieczne wydatki albo szczególne straty majątkowe, może ona żądać, ażeby ojciec pokrył odpowiednią część tych wydatków lub strat.

Co do zasady obowiązek alimentacyjny obciąża ojca względem dziecka tylko wówczas, gdy jego ojcostwo zostało prawnie potwierdzone w wyniku uznania dziecka lub sądowego ustalenia ojcostwa.

Wyjątkowo, jeżeli ojcostwo mężczyzny zostało jedynie uwiarygodnione, matka może żądać, ażeby mężczyzna ten jeszcze przed urodzeniem się dziecka wyłożył odpowiednią sumę pieniężną na koszty utrzymania matki przez trzy miesiące w okresie porodu oraz na koszty utrzymania dziecka przez pierwsze trzy miesiące po urodzeniu.

Poza powyższym wyjątkiem, jeżeli ojcostwo mężczyzny, który nie jest mężem matki, nie zostało ustalone, zarówno dziecko, jak i matka mogą dochodzić roszczeń majątkowych związanych z ojcostwem tylko jednocześnie z dochodzeniem ustalenia ojcostwa. Aby zatem matka mogła wystąpić z pozwem o alimenty przeciwko domniemanemu ojcu (już po urodzeniu się dziecka) musi jednocześnie, w tym samym postępowaniu, wytoczyć powództwo o ustalenie ojcostwa.

Przyjęte rozwiązanie ma na celu uniknięcie sprzecznych orzeczeń w różnych sprawach oraz uwzględnia zasady ekonomiki procesowej. Sąd rozpoznający sprawę będzie w pierwszej kolejności musiał rozstrzygnąć, czy pozwany mężczyzna rzeczywiście jest ojcem dziecka. Dopiero następnie sąd ustali wysokość świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka, kierując się kryteriami ogólnymi, tj. potrzebami dziecka i możliwościami ojca.

Wyrażona w omawianym przepisie zasada niedopuszczalności dochodzenia roszczeń majątkowych związanych z ojcostwem pozamałżeńskim bez uprzedniego ustalenia lub równoczesnego ustalenia tego ojcostwa ma przede wszystkim przymusić matkę lub dziecko, ażeby jednocześnie żądali ustalenia ojcostwa w sentencji wyroku ze skutkiem wobec osób trzecich. Jest to wskazane z trzech względów. Po pierwsze, w celu uregulowania stanu cywilnego dzieci pozamałżeńskich w sposób odpowiadający rzeczywistości, po drugie, żeby wyłączyć możliwość uznania ojcostwa tylko w sprawie alimentacyjnej, bez skutku wobec osób trzecich, w końcu, po to, ażeby uniknąć niebezpieczeństwa rozbieżności w sprawach o alimenty i o ustalenie ojcostwa.

Jeżeli powód, który dochodzi alimentów lub innych roszczeń majątkowych, nie zgłosi równocześnie żądania ustalenia ojcostwa będącego przesłanką dla dochodzenia tego rodzaju roszczeń, to jego powództwo o alimenty powinno ulec oddaleniu przez sąd.

Pozew o alimenty wraz z żądaniem ustalenia ojcostwa musi spełniać te same warunki jak w przypadku innych powództw o alimenty. Co ciekawe, Sąd Najwyższy w jednym ze swoich wyroków wskazał, że dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie czy też oddzielnie. Jeżeli zatem ojciec żyje na wysokim poziomie, jeździ na zagraniczne wakacje, mieszka w luksusowych warunkach, dziecko będzie miało prawo do życia na takim samym poziomie jak on.